
68. Katrín Jakobsdóttir (Hovedindlæg)

Præsident, kære kolleger! Island overtager formandskabet for Nordisk Ministerråd ved næste årsskifte. Det er en krævende opgave at afløse Sverige, som har ført samarbejdet med den rigtige blanding af principfasthed og kreativitet. Man kan sige, at det nordiske samarbejde i år under Sveriges formandskab har været lidt som at skrue et IKEA-møbel sammen: en mangesidet og gennemtænkt præcisionsopgave, men alligevel så enkel. Så resultatet er pålideligt og effektivt, og vi siger stor tak til Sverige.

Overskriften for Islands formandskab henter vi fra det gamle islandske digt "Hávamál". Overskriften er "Gode genveje", og Hávamál betyder "Den højes tale". Det er de nordiske kvinder og mænds gamle fyndord, og det henviser til, at "mens genveje går til den gode ven, hvis hus dog findes fjernere". Det forstår I. Der er altid en kort vej til en god ven, og sådan er det med det nordiske samarbejde. Der ligger genveje mellem de nordiske lande, mobiliteten er stor, og de nordiske lande er vores hjemmebane inden for uddannelse, arbejde, forskning og kultur.

Der ligger også genveje ude i verden. Vi har en udstrakt hånd til de andre stater nær og fjern, vi står for fælles profilering og bidrager alle sammen til det internationale samarbejde. Sidst, men ikke mindst - for vi har jo talt om teknologi i dag - ligger fremtidens genveje i den digitale verden, hvor de nordiske lande har som mål at være i spidsen, da vi dermed sikrer vores konkurrenceevne og trivsel.

Islands formandskab vil prioritere tre områder. For det første sætter vi fokus på de unge i Norden. Vi vil fremme nordiske projekter, der fremmer

demokratisk uddannelse, kulturelt samarbejde mellem unge kunstnere og de unges psykiske helse ved at forske i barnets første 1.000 dage. Vi vil give plads og stemme til de unge mennesker under formandskabet. Der vil vi især have en dialog med den årgang, som fylder 19 år til næste år og tager de første skridt ind i samfundet, klar til at stå på egne ben, the millenials.

Den anden prioritet er bæredygtig turisme i Norden. Målet er at finde en balance mellem vækst og beskyttelse inden for turismen på de lidt befærdede, men sårbare naturperler. For mange turister på samme sted samtidig gavner ikke nogen. Det kender vi jo i Island efter vores enorme vækst inden for turismesektoren, men det kender I også i de andre nordiske lande, ikke mindst i de nordlige områder. Vi behøver jo ikke at flytte mad over halvdelen af kloden, som vi kan tilbyde turisterne, når der er frisk fisk i havnen og landbrugsprodukter på gården ved siden af. Vi skal advokere for nordisk mad i lokalområdet og samtidig passe på det økologiske fodaftryk.

Det tredje fokuspunkt i Islands formandskab er havet, som nu bliver brugt som en skraldespand for plast og bliver surere på grund af klimaændringer. Havet er et følsomt økosystem, som forbinder alle de nordiske lande, og havets ressourcer er en kilde til ernæring, beskæftigelse og innovation.

I formandskabet vil vi også integrere tværgående prioriteter for nordisk samarbejde inden for ligestilling, bæredygtig udvikling, digitalisering og innovation. Vi vil se på, hvordan Nordisk Ministerråd kan arbejde videre på det nordatlantiske og vestnordiske område, og vi vil søge efter kumulative effekter med Islands formandskab i Arktisk Råd vedrørende en løsning på plastproblemet i havene. Men havet er også et fokuspunkt for Island, når det kommer til vores formandskab i Arktisk Råd. Sidst, men ikke mindst, vil Islands formandskab tjene FN's verdensmål, hvor vi integrerer alle dets politikker og handlinger.

Jeg vil også nævne, at vi må bygge på det, som vi allerede har gjort, og der må vi bestræbe os på at arbejde endnu mere tværgående, på tværs af sektorer, og det har været vores udgangspunkt i formandskabsprogrammet. Den nye strategiske gennemlysning på socialområdet fra Árni Páll Árnason

konkluderer, at vores samfundssystemer må arbejde sammen. Ellers finder vi ikke de bedst mulige løsninger. Det bliver en stor udfordring i de næste år, hvor de sociale problemer ikke længere er de samme som tidligere - og en del af løsningen må være det tværsektorielle arbejde.

Så det er mange store sager, som vi nu ser foran os. Jeg har nævnt klimaet i min tale her tidligere i dag, og vi har den nye rapport fra IPPC, hvoraf det fremgår, at verden nu kun har 12 år til at få kontrol over udslippet af drivhusgasser, som nu allerede er begyndt at påvirke vores miljø og klima, ikke mindst i Arktis. Jeg tror faktisk, at klimaændringerne er nutidens største problem, og jeg tror også, at dér kan det nordiske samarbejde spille en stor rolle. Norden har allerede bevist, at det er muligt at ændre produktionsmetoder og forbrugeradfærd, uden at det truer beskæftigelsen eller stabiliteten. Vores erfaring viser tværtimod, at der ligger væsentlige økonomiske muligheder inden for de grønne løsninger og bæredygtig produktion.

Til slut vil jeg også nævne, hvor vigtigt det er at fortsætte det nordiske samarbejde i international sammenhæng, både når det gælder klimaændringer, men også i en bredere sammenhæng. Det er nemlig sådan, at selv om alle stater befinder sig i samme båd, når det gælder klimaændringer, så betyder det ikke nødvendigvis, at alle ror i samme retning.

Fra alt for mange retninger og i voksende omfang hører man stemmer, som bagatelliserer de internationale organer og international lov. Det regelstyrede internationale system bliver angrebet fra flere sider, og der meldes om ensidige handlinger i stedet for multinationale løsninger. Da står vi over for den mulighed, at den stærkes ret bliver den afgørende faktor. Sandheden jages målrettet på flugt - som drøftet i diskussionen tidligere i dag. Vi føler en vedvarende international turbulens, og man kan se skyerne samle sig.

Under sådanne omstændigheder er det så vigtigt, at Norden fortsat viser solidaritet med de grundlæggende værdier som demokrati, retsstaten, menneskerettigheder og humanitet. Vi i Norden er jo overbevist om, at den

internationale ret og det internationale samarbejde baseret på de bedste tilgængelige oplysninger og videnskab er bedst i stand til at sikre vores fremtid, fred og sikkerhed. Det nordiske samarbejde sender signaler ud i verden, og de signaler er, at samarbejde er langt bedre end splittelse, at det er bedre at bygge broer end mure, og at mangfoldighed er en styrke, ikke en svaghed.

Jeg ser frem til vores formandskab til nytår.

Information

Speech number

68

Speech type

Hovedindlæg

Person

[Katrín Jakobsdóttir](#)

Speaker role

Islands statsminister

Date

30.10.18 16:53